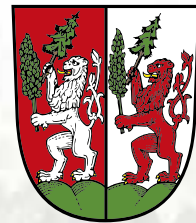


# Bělohradské listy



Vydáno 20. 6. 2014 • Ročník XIV • Cena 16 Kč

**léto / 2014**



# Objektivem Bělohradských listů



# BĚLOHRADSKÉ LISTY

Časopis Bělohradu a okolí Léto/2014

- 2 OBJEKTIVEM  
BĚLOHRADSKÝCH LISTŮ**
- 3 FEJETON  
(JIŘÍ VACEK)**
- 4 OBSLUHOVAL JSEM  
ANGLICKÉHO KRÁLE  
(LADISLAV STUHLÍK)**
- 5 NOVÝ STAROSTA  
BĚLOHRADSKÉHO SOKOLA  
(FILIP SIMON)**
- 6 ZKOUŠKY LOVECKÝCH PSŮ  
V BĚLOHRADĚ  
(JAN FLÉGL)**
- 7 VLČATA VYHRÁLA  
(JITKA BŘESKÁ)**
- 8 - 9 JMENUJI SE TSENGEL GANCHIMED  
(IVA PLECHÁČOVÁ)**
- 10-11 VAŠE, ČTENÁŘSKÁ PARKETA**
- 12-13 VYCHÁZKOVÁ TRASA  
KOLEM RYBNÍKA PARDOUBKU  
(LADISLAV STUHLÍK)**
- 14 BĚLOHRADŠTÍ ČERNÍ BARONI  
(JIŘÍ VACEK)**
- 15 BĚLOHRAĐCI V PTP  
(JOSEF ŠPŮR)**
- 16-17 ROZPRÁVĚNÍ VE „SVATOJÁNU“  
(HANA FRIEDRICHOVÁ)**
- 18 ROZLOUČENÍ  
S MGR. ANTONIÍ VANIŠOVOU**
- 19 INZERCE**
- 20-21 MLADÁ NÁRODNÍ HÁZENÁ  
(EDUARD ČELIŠ)**
- 22 HOŘEŇÁK - 65 LET  
(LADISLAV STUHLÍK)**
- 23 NOC KOSTELŮ V CHOTČI  
(JAROSLAV JIRÁSKO)**

## FOTOGRAFIE NA OBÁLCE

STRANA 1

LADISLAV STUHLÍK

KOLÁČKY PRO ŠTĚSTÍ

STRANA 24

ALENA FLÉGLOVÁ

ZKOUŠKY PSŮ

DALŠÍ ČÍSLO

BĚLOHRADSKÝCH LISTŮ

VYJDE 25. 7. 2014

### Bělohradské listy

Vydává Město Lázně Bělohrad  
Vychází jako dvouměsíčník

*Redakční rada:* Ladislav Stuchlík (šéfredaktor),  
Eduard Čeliš, Alena Fléglová, Hana Friedrichová,  
Václav Lejdar, Iva Plecháčová, Josef ŠpŮr, Ing. Pavel Šubr.

Povoleno MK ČR pod č. E 10901

*Adresa:* Město Lázně Bělohrad  
Městské kulturní středisko,  
Barákova 3, 507 81 Lázně Bělohrad

*Telefon:* 739 629 482, *Fax:* 493 792 484

*E-mail:* mks@lazne-belohrad.cz

*Grafika, sazba a tisk:*

Tiskárna ARPA, Kotkova 792, Dvůr Králové nad Labem

# DOMÁCÍ SEŠIT



Provádět úklid knihovny a zvláště jejich řekněme zastrčených částí, které jsou v mém případě v komoře, garáži, na krytém balkóně a na dalších místech, má v sobě něco dobrodružného, objevitelského. Přiznám se, že jsem podobnou činnost nikdy nedovedl k úplnosti. Zatím to vždy dopadlo tak, že jsem objevil nějakou knihu nebo tiskovinu, otevřel ji, a tím jsem byl ztracen. Horlivě jsem se začel a s úklidem byl konec.

Před nedávnem se mi stalo něco lehce odlišného. Objevil jsem sešity z gymnaziálních studií a to Jazyk český, domácí sešit z roku 1948. Se školními sešity je to tak, že buď je ukazujeme jako vzor mladším potomkům, a nebo naopak je ničíme či zamykáme na dva západy, aby nálezci nedostali špatný příklad. V tomto případě je možné sešit klidně ukázat. Ještě na vysvětlenou, slohové cvičení jsme dostávali pravidelně každý týden, vždy byla možnost výběru ze dvou témat, jen jednou ze čtvrtletí byl místo toho úkol naučit se z paměti nějakou báseň.

Přenesme se nyní přímo do onoho sešitu na některá zajímavá místa, na věty, které jsem tehdy napsal a nikdy bych je neměnil.

## Domácí cvičení dne 18. října 1948

A) Moje rodiště

B) Můj oblíbený kraj

(Charakteristika. Pokuste se vystihnout zvláštní ráz, kterým se váš kraj liší od jiných krajín. Osnova)

1. Celkový ráz místa

2. Bližší popis: domy, zvonice, ulice, náves, lidé, jejich řeč

3. Citový závěr

Je to kraj pod Zvičinou. Kotlina ohraničená horami a lesy s malým městem uprostřed. Malá říčka, která se na jaře promění v zdobnějši běsnící veletok, proteče městečkem, protáhne se pod několika můstkami a plyne pomalu lučinami. Říčka se jmenuje Javorka a město Bělohrad.

Kdykoliv přijíždím do Bělohradu, dívám se z okna vlaku. Za Šárovcovou Lhotou mě přivítá štíhlá věž kostelíka na Byšičkách a mohutný masiv Zvičiny v pozadí. Vlak přijíždí blíže. Na modrozeleném pozadí Hůry ostře vystupuje široká žlutá věž bělohradského kostela.

Město je tiché, staré domy se dívají na podlouhlé náměstí, kde stojí autobus, aby klikatou cestou přes několik vesnic odvezl dvakrát denně několik lidí do Jičína.

Dále se potvrzuje tvrzení spisovatele Vachka, že Bělohrad je Bažantnice.

Když pálí sluníčko nemilosrdně a rozehrátý asfalt dýchá sálavé teplo, je nejlépe v Bažantnici. Vážné stromy, jásavé louky, osvětlené sluncem, a zase temný stín lesa se střídají v pestrém kaleidoskopu. Jezírko se zadumanou smutečnou vrubou a s ostrůvkem uprostřed, a pak jsou zde stromy. Ohromné, krásné, nádherné stromy. Staré smrky, jejichž těžké větve jsou prohnuty v ladnou křivku. Bělokoré břízy, jejichž jemné vzdušné haluze se zachvívají v šeptajícím vánku. Projdeme-li parkem, přijdeme pod Byšička. Neodoláme a vyjdeme nahoru. Jsme odměněni pohledem plným míru a poklidu. Kotlina s věncem hor koldokola, temně zelená skvrna Bažantnice, žlutá věž kostela s červenou bání. Vzadu v lehkém modravém oparu vidíme kulaty Kumburk, vedle něho Bradlec a vrcholek hory Tábor. To je tam někde daleko. Blíže se střídá žlutá barva poliček se zelenou barvou luk, na kterých tvoří žluté skvrny květiny, horské květy, nesoucí libozvučné jméno upolín. Za námi se leskne hladina rybníka, kde po úplňku se rozvíje na hladině křehký květ vodní růže - leknínu. Sestupujeme dolů. Pozorujeme křížovou cestu, dílo neznámého mistra a v tvářích postav okolo Ježíše vidíme líce zdejšího lidu. Lidu chudého, prostých tkalců, ale pracovitého a hluboce vlasteneckého. Tady nebyl život lehký. Tento lid miloval Karel Václav Rais. Tento lid zapůsobil na Karla Jaromíra Erbena.

Proč mám rád ten kraj? Již od časného mládí jsem jezdil sem na prázdniny. Přijal mne v létech osmatřicátých, kdy jsem byl bez domova, a přijal mne jako svého syna. V létech války se zde nalezlo uklidnění a vždy, kdy jakákoliv událost rozvíří mysl, stačí jít po polní cestě kolem Pardoubku, za tebou městečko, před tebou Hůra, podívat se na luka, projít Brtví a nalezne se úplné vyrovnání mysli.

Obraćím se k tobě, kraji pod Zvičinou, kraji chudých, pracovitých, poctivých a čestných lidí. Obraćím se k tobě vždy, když toho má duše a mé srdce potřebuje. Věř, že tobě věřím, tebe miluji, s tebou doufám, tobě, kraji milý, zůstanu věrný.

Tak to jsem napsal, když mi bylo šestnáct a kdy jsem ani netušil, co mne v životě ještě potká. Vždy, i v nejtěžších životních chvílích, mi byl Bělohrad oporou a tou zůstává a zůstane.

Jiří Vacek

# OBSLUHOVAL JSEM ANGLICKÉHO KRÁLE



Přijede k nám prezident a přijde na oběd, bude se vařit pro prezidenta! Znělo jičínským hotelem Praha.

Nedávno zrekonstruovaný hotel na Husovce měl zažít největší kuchařské manévry od svého znovuotevření. Majitel hotelu, pan Gabriel, pro Miloše Zemana již v Jičíně oběd pořádal. To sice ještě nebyl prezidentem, ale celebritou politického nebe byl už dávno. Poprvé se to vydařilo, a tak to majitel hotelu zkusil znovu a zavolal do hradní kanceláře. Vyšlo to, až bude prezident 16. 4. v Jičíně, na oběd půjde do Grand ho-

nimi není schováno něco, co by mohlo na prezidenta vybafnout. To je jejich úkol. Sledovali, jak se co dělá. Hygienik pozoroval, jestli prezidenta někdo nechce otrávit, a ochranka hledala, zda se ho nechystá někdo přepadnout. Vařit se začalo předchozí den na noc, správný hovězí vývar se musí vařit dlouho. Vařilo se do roztrhání těla a výsledek byl výborný. Spokojen byl nejen pan prezident Miloš Zeman, ale i policejní hygienik.

Po projevech prezidentská kolona odjela a kuchyň hotelu Praha se vrátila ke každodenní práci. Ale až přijde jiný vážený host, bude kuchař Michal Plecháč z Bělohradu v klidu. Vždyť přece vařil pro anglického krále.

## Co nato říká sám Michal Plecháč?

*Bylo to docela náročné, tohle se jen tak nestává, vařit pro prezidenta. Všichni, kteří s tím měli co do činění, měli hodně práce a moře příprav. Menu jsme dělali společně, požadavkem Hradu bylo uvařit českou specialitu. Poslali jsme několik variant a vybrali si panenku, což byla i naše představa. Pan majitel mně to dal celé na starost. Budu to šéfovat, a když obstojím, přestanu být brigádníkem a vezme mě na stálo. Dostal jsem šanci a dal jsem do toho všechno. Baví mě to a chci v tom být dobrý. Celé vaření jsem řídil, dával pokyny a samozřejmě makal. Povedlo se a od šestého května jsem nastoupil jako šéfkuchař. V mém věku 24 let mám obrovskou radost. Musím poděkovat svému mistru na učilišti a bělohradským lázním, kde jsem se doučil, co jsem ještě neuměl „a tak nějak jsem se vyvařil“.*

Ladislav Stuchlík, foto: archiv

telu Praha. Slibem nezarmoutíš, jeho splnění je však někdy náročné. Bylo nutné rozhodnout, co se bude vařit, kdo to bude dělat, jak bude celý oběd probíhat. Příležitost dostal mladý kuchař **Michal Plecháč** z Bělohradu. Byl v té době sice pouhým brigádníkem v hotelové kuchyni, ale o vaření se hodně zajímá a nebál se vzít na sebe zodpovědnost. Koneckonců vyučený je a uvidí se, co mu novopacký učňák dal. Na Hrad odešla nabídka několika druhů menu, z ní vyšla nejlépe jídla česká kuchyně. Jako předkrm byla vybrána sýrová roláda s malinovou šťávou, pak přišla hovězí polévka s nudlemi, panenka obalovaná slaninou s liškovou omáčkou a šťouchané brambory, které jsou v hotelu Praha vyhlášené. Dezertem byly domácí plněné tvarohové knedlíky se švestkami.

Oběd se připravoval pro dvacet čtyři osob, plus raut pro doprovod. Celkem jídlo pro 60 až 70 lidí. Ochranka přijela dřív, dokonce přišla až do kuchyně. Podívat se pod postel a zvednout pokličky, zda pod



# PŘEDSTAVUJEME NOVÉHO STAROSTU BĚLOHRADSKÉHO SOKOLA

ING. BC. JAROSLAV KOSTELNÍČEK



Ing. Bc. Jaroslav Kostelníček, původem z jižní Moravy z Břeclavi, vystudoval v Kansas City školu generálního štábu a velení armády Spojených států amerických pro vyšší důstojníky a generály, absolvoval školu Královské armády Velké Británie, kurz vnitřního velení v Koblenzi v Německu a vysokou vojenskou školu v Brně. Působil 28 let v armádě, kde prošel řadou odborností. Sloužil v zahraničních misích a za mise v bývalé Jugoslávii se stal válečným veteránem. Sloužil také v Brigádě rychlého nasazení jako velitel průzkumných a výsadekových jednotek pro raketové a dělostřelecké jednotky. V roce 2005 byl povýšen do funkce výkonného ředitele vojenských polních nemocnic v Olomouci a později v Hradci Králové. Zajišťoval bezpečnost letiště v pražské Ruzyni, velel obraně americké ambasády, koordinoval pomoc při povodních na Moravě a v Čechách a vzdělával své podřízené. Po odchodu z armády do civilního zaměstnání, po úspěšném dokončení studia na pedagogické fakultě v Hradci Králové, odešel v roce 2010 do Lázní Běláhradu, kde působí jako ředitel na Základní škole při dětské lázeňské léčebně. Organizuje řadu mimoškolních aktivit a ve volném čase rád hraje tenis. Není náhodou, že se v roce 2013 stal starostou T. J. Sokol Lázně Běláhrad.

POLOŽIL JSEM MU NĚKOLIK OTÁZEK, NA KTERÉ OCHOTNĚ ODPOVĚĎĚL.

## *Proč jste se přestěhoval právě do Lázní Běláhradu?*

Ve své vojenské kariéře jsem na celém světě vystřídal na 26 posádek a vojenských základen. Měl jsem už dost toho věčného cestování, a tak jsem hledal místo, kde bych se usadil. Díky tenisu jsem se dostal do vašeho krásného města, moc se mi tu zalíbilo a bylo rozhodnutí. Možná, že to bude znít jako klišé, ale zdejší lidé mám opravdu rád. Mají doslova „srdce na dlani“, jsou přátelštější a působí jako jedna velká rodina. Jako obyvatel si to příliš neuvědomujete, ale já zde mezi lidmi vidím pospolitost a vzájemnou pomoc. Lázně Běláhrad je otevřené město, které je zvyklé na nově příchozí – to bude určitě díky lázním. Pocitově mně přijde, že podněbí Lázní Běláhradu je podobné obcím na Moravě. Sice zde nerostou meruňky a broskve, ale vzhledem ke globálnímu oteplování tady možná růst začnou (smích). Líbí se mi také, že je město zasazeno v malebné krajině, má blízko k přírodě a přitom je tu dobrá dostupnost do velkých měst. Sportovní vyžití je zde na velmi dobré úrovni. Je tu také krásný kostel, což jako Kostelníček velice oceňuji

(smích). Místní lázně považuji za jedny z nejlepších v republice a přeji si, aby se rozvíjely, což samozřejmě má i příznivý vliv na město. V Běláhradě také žila řada osobností, jako byl pilot Jiří Sehnal. Sám jsem jeden rok v Jugoslávii velel britským dělostřelcům.

## *Co si myslíte, že by bylo dobré zde změnit?*

Myslím, že lidé zde potřebují více pracovních příležitostí. Je třeba přilákat nové investory, aby lidé neodcházeli za prací do větších měst, tím vytvořit konkurenční prostředí a zvýšit průměrné platy. Bylo by dobré se zaměřit na ochranu občanů a jejich majetku a na vyhledávání a odstraňování příčin kriminality dětí a mládeže. Je třeba řešit bydlení pro seniory, kteří potřebují pomoc, a v souladu s komunitním plánem respektovat sociální potřeby všech obyvatel města. Změnit by se měla také dopravní situace města a omezit tak provoz přetížených nákladních vozidel v centru. Obec by měla udělat referendum o použití kamer ve městě a zvýšit podporu pro lázeňský sektor, jako jednoho z hlavních zaměstnavatelů v regionu.

## *Jaké jsou Vaše plány ohledně bělohradského Sokola do dalších let?*

Chtěl bych, aby se sokolovna stala sportovně-kulturním centrem, které by bylo téměř nepetržitě využíváno. Děti by zde měly nalézt svůj druhý domov a trávit volný čas. Velké poděkování patří městu, které nám zatím každoročně poskytuje finance na provoz, ale na velké investice již bohužel nezbývají peníze. Sokolovna nutně potřebuje výměnu dosavadního kotle a opravu parket. Je také potřeba investovat do perspektivních oddílů, o které je velký zájem. Například je to zdejší oddíl kulturistiky, který již nemůže z kapacitních důvodů přijímat nové členy. Rád bych využil příležitosti a poděkoval Standovi Nálevkovi, Edovi Čelišovi i ekonomce Jáře Knapové za pomoc při organizaci oslav 125. výročí založení bělohradského Sokola. Omlouvám se všem ostatním, které jsem nejmenoval, protože pomáhalo mnoho dalších lidí. Největším úkolem, před kterým teď stojíme, je převedení sokolovny pod město Lázně Běláhrad. To zatím kvůli závazku k České obci sokolské není možné, ale věřím, že se to brzy podaří.

Děkuji za rozhovor

Filip Simon, foto: autor



# ZKOUŠKY LOVECKÝCH PSŮ PO 22 LETECH OPĚT V LÁZNÍCH BĚLOHRADĚ

Již v dávných dobách naši předkové využívali psy jako věrné pomocníky při lovu. V současnosti tomu není jinak, ale vše má stanovená pravidla. Nám myslivcům ukládá Zákon o myslivosti používat při výkonu práva myslivosti v honitbě určitý počet lovecky upotřebitelných psů, což jsou psi s příslušnou zkouškou z výkonu, pro určenou loveckou činnost. Každé plemeno loveckých psů se hodí a využívá k jiné činnosti, což může být dohledávání a přinášení drobné zvěře, dosled spárkaté zvěře, vyhledávání živé spárkaté zvěře, přinášení zvěře z vody nebo norování. Aby pes při zkoušce obstál, musí se předvést při plnění různých disciplín a jejich provedení musí odpovídat požadavkům zkušebního řádu.

Zkoušky loveckých psů jsou rozděleny dle náročnosti:

I. Zkoušky bez příznání lovecké upotřebitelnosti, což jsou **zkoušky vloh (ZV)**, při kterých se prokazuje například vrozená chuť k práci, nos, poslušnost, zájem o stopu zvěře a pod. Je to jako u člověka absolvovat základní školu. Těmito zkouškami musí projít každý lovecký pes, aby mohl postoupit dále, ke zkouškám z praktického lovu.

II. Zkouškami z praktického lovu se přiznává psovi jeho lovecká upotřebitelnost. Jsou to například **podzimní zkoušky (PZ)**, **lesní zkoušky (LZ)**, **barvářské zkoušky (BZ)**, **zkoušky z norování (ZN)**, **zkoušky z vodní práce (VP)** a další, jde o zkoušky, kde pes musí prokázat svoji odbornost a hodnotí se i ovladatelnost a poslušnost. V porovnání s člověkem se dá říci, že složením těchto zkoušek pes ukončuje střední školu.

III. Mezinárodní soutěže a zkoušky, mezi které patří **memoriály a field trials**, jsou pro psy tím, čím je pro nás lidí škola vysoká.

Na jaře letošního roku oslovil předseda kynologické komise Okresního mysliveckého spolku Jičín Jaroslav Dostál prostřednictvím mysliveckého hospodáře Roberta Huti bělohradské myslivecké sdružení, zda by nebylo možné uspořádat v naší honitbě zkoušky loveckých psů, konkrétně **zkoušky vloh** pro malá i velká plemena.

Pro konání těchto zkoušek je honitba, kterou MS Lázně Bělohrad užívá, ideální, neboť se rozkládá na dvou tisících hektarech a skládá se jak z luk a polí, tak i z lesů. Pro bělohradské myslivce to byla výzva, neboť naše sdružení pořádalo zkoušky loveckých psů naposledy před dvaadvaceti lety. Termín konání zkoušek byl stanoven na 10. května 2014.

Přípravě jsme věnovali několik dní, neboť bylo potřeba zajistit pro rozhodčí a účastníky zkoušek odpovídající prostory a občerstvení. Dále bylo nutné určit v honitbě revíry, ve kterých budou jednotlivé disciplíny probíhat.

Ke zkouškám bylo přihláшено celkem šestnáct psů, z toho devět zástupců velkých plemen a šest psů malých. Ve velkých plemenech byl český fousek a ohaří, do malých plemen byli přihlášení jeden borderteriér, jagdteriér a jezevčici.

V sobotu ráno 10. května se kolem osmé hodiny začali sjíždět rozhodčí, účastníci (vůdcové) se svými pejsky a diváci (korona) na Horní Novou Ves do naší myslivny. Počasí bylo příznivé a slunečné. Proběhla registrace účastníků a následoval slavnostní nástup a zahájení, kde všechny přítomné přivítal hospodář MS L. Bělohrad Robert Huť a hlavní rozhodčí Jaroslav Dostál. Při nástupu byla provedena kontrola psů, rozlosování

a rozdělení do celkem tří skupin - dvou velkých plemen a jedné skupiny malých. Ke každé byli přiděleni dva rozhodčí a vedoucí skupiny, kterým je člen pořadajícího sdružení. Po nástupu každá skupina odjela do honitby k samotnému provedení zkoušek. První skupina velkých plemen se pod mým vedením odebrala na Brtevesko, druhá skupina velkých plemen, přidělená Robertu Huťovi, odjela na Hrádek a třetí skupina, kde byl vedoucím Jan Munzar, se přesunula do katastru obce Lány. Revíry určené pro vykonání zkoušek byly vhodně vybrány, jak zazvěšením, tak porostem, a pejskové mohli předvést své vlohy vlastnosti, chuť k práci, a tím si zasloužit co nejvyšší počet bodů od rozhodčích.

Po vykonání zkoušek jsme se všichni vrátili zpět na myslivnu, kde bylo přichystáno občerstvení: polévka, gulášek z divočiny, či klobáska z udirny. Rozhodčí sečetli body, které si při zkouškách zapisovali do svých soudcovských tabulek.

V odpoledních hodinách při slavnostním nástupu vrchní rozhodčí vyhodnotil a vyhlásil výsledky, poblahopřál účastníkům, kteří byli úspěšní, předal diplomy, ceny a potřebné doklady o složení zkoušky. Mezi těmi šťastnými byli i dva naši členové Libor Knap s fenkou borderteriéra Borou (II. místo) a Zdeněk Hanzl s fenkou drsnorstého jezevčika Lusy (III. místo). Zkoušku nesložil pouze jediný pes.

Na závěr vrchní rozhodčí Jaroslav Dostál poděkoval bělohradským myslivcům za vzornou přípravu zkoušek, rozhodčím za korektní posuzování a s pozdravem „Lovecké kynologii a myslivosti zdar“ zkoušky ukončil.

Následovalo příjemné posezení, kde se do pozdního odpoledne rozebíraly zážitky z náročného, ale příjemného dne.

*Jan Flégl, jednatel a místopředseda*

*MS Lázně Bělohrad*

*foto: Alena Fléglová*





# VLČATA VYHRÁLA

V nedalekém Miletíně se ve čtvrtek 8. května 2014 konalo okresní kolo Závodu Vlčat a Světlušek. Skauti z Lázní Bělohradu vyslali na tuto tradiční soutěž tři hlídky. Modrou - hlídku Vlčat, dále hlídku Světlušek - Slunečnici a Zelenou - smíšenou hlídku, složenou ze samých prvňáčků. V batůžku měl každý povinnou výbavu - „KPZ“ krabičku poslední záchrany, pláštěnku, svačinu a ešus. Po trase hlídky plnily rozmanité úkoly jako např. skauting, poskytnutí první pomoci, poznávání přírody, přišívání knoflíků, fyzickou zdatnost, vyhledávání informací a třeba i kuchařské dovednosti. Světlušky skončily na krásném 4. místě. Smíšená hlídka prvňáčků na svých prvních závodech skončila 7. Vlčata si vylosovala pořadové číslo 16, na trasu vyrazila jako úplně poslední hlídka a umístila se na neuvěřitelném 1. místě. Tím postoupila do krajského kola, které se konalo v sobotu 24. května v Novém Městě nad Metují s podtitulem „Boj o Olymp“. Mimo běžné disciplíny Vlčata získávala indicie a luštila záhadu, kdo ukradl Diovi posvátného orla z Olympu. Vlčata záhadu rozluštila a skončila na krásném 12. místě.

Za úspěchy dětí stojí obětavá a nekonečná práce vedoucích všech oddílů. Skvělými vedoucími vlčat jsou Tomáš Kout (Kohout) a Marek Kyzlink (Výsmátej), o Světlušky se na jedničku starají Hanka Benešová a Jana Kriegelová. Vedoucím celého bělohradského skautského oddílu je Lubor Bajer, duší i srdcem skaut. Vede jak skauty, koordinuje všechny družiny, tak i zajišťuje technickou stránku chodu oddílů.

Zeptali jsme se Hanky Benešové, která s hlídkami prošla celou trasu, na její postřehy ze závodů v Miletíně:

„Vítězná hlídka „Modrá“ projevila vzorovou kázeň na celé trase závodů. Někdy bylo pro velitele hlídky Pašana těžké vybrat správnou odpověď. Na poznávání přírody kdosi tvrdil, že na obrázku je vrabec, Vojta si pak prosadil svůj názor a přesvědčil všechny, že správná odpověď je sýkora koňadra. Příliš se jim nezadařilo na Manuální zručnosti, kde měli přišít knoflík. Tesák viděl jehlu a nit poprvé v životě, aspoň to tvrdil, takže se mu nepodařilo ani navléknout nit. Zato na disciplíně Vlast a skauting doslova šokovali rozhodčí svoji rychlou a správnou odpovědí. Zodpověděli asi jako jediná hlídka správně všech 12 otázek. I v kuchařských dovednostech, měli připravit salát, zabodovali, Pašan nařídil všem jít si jako první umýt ruce.

Hlídce Světlušek „Slunečnice“ se také dařilo, skončily na čtvrtém místě, mezi ohodnocením prvních čtyř míst byly malé bodové rozdíly, Světlušky byly dobře připravené. Kdyby jim nespadl míček ze lžice na překážkové dráze a na První pomoci lépe ošetřily spáleninu, určitě by dopadly o něco lépe. A naši nejmladší? Tvořili smíšenou hlídku „Zelenou“, byli na závodech poprvé. K našemu překvapení neskončili na posledním místě, udělali nám tím velikou radost.“

## A co na to vítězná hlídka Vlčat:

Saša Kubaryč – velitel hlídky – Pašan  
Vojta Břeský  
Matěj Kráčmar – Maty  
Honza Lelek – Tesák  
Daniel Vaněk - Paleček  
Filip Kout

## Jak často se scházíte, co se učíte na schůzkách? Co vás baví nejvíc a co nejméně?

**PAŠAN:** „Scházíme se každý čtvrtek ve čtyři na „plácku“ a učíme se první pomoc, uzly, značky, hrajeme fotbal a různé hry.“

**MATY:** „Baví nás rébusy, mřížková morseovka.“

**TESÁK:** „Nebaví nás pořadová cvičení.“

## Připravovali jste se nějak speciálně na závody?

**MATY:** „Na závody v Miletíně ne, ale na krajské kolo jsme měli 2 schůzky navíc.“

**VOJTA:** „Asi nejvíc jsme se učili zdravotvědu.“

## Holky měly v Miletíně ve stejných disciplínách víc bodů než vy a skončily na 4. místě. Není to nespravedlivé?

**MATY:** „Ony jsou pečlivější, učily se každou schůzku, ale nebylo jim to nic platné!“

**TESÁK:** „Ony měly jiné bodování.“

**PAŠAN:** „Závody jsou jednou za dva roky, tak jim to vyjde třeba příště.“

## Co bylo na závodech nejhorší?

**MATY:** „Nejhorší bylo složit spacák.“

**PAŠAN:** „Ale my doma máme jiné a on se skládá úplně jinak a třeba Tesák ztratil všechny indicie.“

**VOJTA:** „Nejhorší byla bouřka, celkem třikrát pršelo, našťestí kroupy padaly jen jednou a to jsme byli schovaní pod plachtou.“

**PAŠAN:** „Kde měla být cestička, tam byl potok vody.“

**TESÁK:** „Výsmátej měl nové boty, už je nemá!“

## Těšíte se na letní tábor? Na co nejvíc? Na co nejmíň?

**MATY:** „Na bojovku.“

**PAŠAN:** „Na stany s dřevěnou podsadou. Loni je měly holky.“

**VOJTA:** „Na bojovky v lese a na výlet. Předloni jsme byli v Dino parku, to bylo super a loni jsme byli u Jizery na Riegrově stezce.“

**TESÁK:** „Na šiškovanou.“

**VOJTA:** „Netěším se na rozcvičky, škvory a létající mravence. Loni nám lezli po plachtách.“

**TESÁK:** „Já nemám rád bouřky a hlídky kolem půlnoci.“

**VOJTA:** „Nejlepší hlídky jsou hned po večerce, nebo až ráno.“

## Jak zvládnete čtrnáct dní bez vymožeností moderní techniky (telefon, tablet, počítač...)?

**VŠICHNI:** „Špatně.“

**MATY:** „Mně bude nejvíc chybět pes.“

**VOJTA:** „Nejhorší to mají v kuchyni, nemají ledničku.“

**TESÁK:** „My nemáme splachovací záchod, velký skauti nás otravují klackama.“

## K táboru patří neodmyslitelně sbírání bobříchů. Na jaký se těšíte?

**TESÁK:** „Na hladovku, dělal jsem ji dvakrát, poprvé jsem v lese snědl malinu.“

**MATY:** „Já taky dvakrát, napil jsem se cocacoly.“

**VOJTA:** „Lubor nám dal hladovku zrovna v návštěvní den, ale s Palečkem jsme vydrželi.“

**PAŠAN:** „Taky bylo dobrý, když nás polejvali ledovou vodou a my nesměli vykřiknout.“



## Co je na táboře nejlepší a těšíte se na ten letošní?

**MATY, PAŠAN:** „ANO – Všechno!“

**PAŠAN:** „Nejlepší je bonbónový strom, když nás velký skauti v převlečení honí a my nemůžeme ty bonbóny utrhnout.“

**TESÁK:** „Nejlepší je šampónová klouzačka, padal jsem pořad na zadek a Speedy dělal lachtana.“

**VOJTA:** „Na bojovku. Loni jsme si hráli na mušketýry. Měli jsme obarvený a namaľovaný plášť, klobouk, dřevěné šavle a papírové brnění.“

Již tradičně pořádají skauti letní tábor na přelomu července a srpna. Pojedou nad nedalekou obcí Borek, kde je na louce pod lesem nádherný výhled na celou krajinu. Návštěvní den je v neděli 3. srpna odpoledne. Kdybyste měli zájem si prohlédnout tradiční stanový tábor bez elektriky s polní kuchyní, jste srdečně zváni.

Jitka Břeská, foto: Hana Benešová

# JMENUJE SE TSENGEL GANCHIMED

Jmenuje se Tsengel Ganchimed, ale slyší na českou modifikaci svého jména – Ganči. V průběhu března nastoupila do sedmé třídy naší základní školy a pro svůj exotický původ a vzhled se ihned stala středem zájmu. „V sedmičce je nová Vietnamka,“ neslo se dětskými kuloáry. Jak se však později ukázalo, v odhadu národnosti byli žáci poněkud vedle. Ganči je totiž Mongolka.

To první, co na Ganči vnímáte, je její milý, široký úsměv. Přestože v České republice žije teprve dva roky, její čeština je téměř dokonalá, a to i včetně výslovnosti zrádného „ř“. Ganči je velmi přátelská a vstřícná, a proto ochotně souhlasila s poskytnutím rozhovoru.

## *Ganči, umíš perfektně česky. Kde ses jazyk tak rychle naučila?*

Základy češtiny jsem se naučila ve škole pro cizince. A potom jsem se snažila hlavně sama. Poslouchám, ptám se, čtu si, dívám se na filmy. A taky mám pořád sluchátka na uších. To poslouchám české písničky, abych se naučila dobře rozumět češtině. (pozn. Člověk skutečně musí žasnout, jak dobře Ganči umí česky mluvit, jak široká je její slovní zásoba. Zvládá i abstraktní pojmy a vytrvale se pere se záležitostmi gramatických pravidel.)

## *Co vaši rodinu přivedlo právě do České republiky?*

Moji rodiče u nás nemohli sehnat dobrou práci. Jeden příbuzný jim poradil, aby se vydali sem.





To bylo už před sedmi lety. Mě museli nechat doma, starala se o mě teta, ale mně se moc stýskalo. Protože mám dokonalé rodiče, mám je moc ráda a chyběli mi. Taťka se jmenuje Tsengel a mamka Lkholgrausen. Teprve tehdy, když už měli příslibený trvalý pobyt, mohla jsem přijet za nimi. V Mongolsku mám ještě starší sestru a bratra, ale ti už mají svoje rodiny.

#### **Jak sis zvykala na bydlení v cizí zemi a v jiné kultuře?**

Do České republiky se mi nejprve nechtělo, ale když mi chyběli právě ti rodiče. Začátky tady byly opravdu těžké. Moji rodiče se totiž kvůli práci mnohokrát stěhovali – jenom během těch dvou let, co tu jsem, jsem bydlela nejdřív v Zábřehu na Moravě, potom v Pardubicích a teď jsme se nastěhovali sem do Bělohradu. Vystřídala jsem tak tedy několik škol. No a na některá místa nevzpomínám vůbec ráda. Někteří spolužáci mi dávali hrubě najevo, že jsem jiná. Uráželi mě, zesměšňovali, dělali naschvály. Bála jsem se a občas jsem ani nechtěla jít do školy. A rodiče mi v té době nedokázali pomoci. (pozn. Měli strach z možných komplikací, které by mohly zbrzdit udělení trvalého pobytu.)

#### **Doufám, že se s takovými problémy u nás ve škole již nesetkáváš.**

Ne, v současné době a tady jsem moc spokojená. Jsem nadšená hlavně z toho, že mám hodně kamarádů. Dokonce jsem přímo šťastná. Našla jsem si totiž u nás ve třídě svoji nejlepší kamarádku. Jmenuje se Pája. Moc mi pomohla a pomáhá, je spolehlivá a šikovná, nemáme před sebou žádné tajemství a vím, že se jí můžu se vším svěřit. Za to, co pro mě dělá a jak mi pomáhá, jsem jí vděčná, to jí musím říct. Celá třída je prima a i starší spolužáci jsou v pohodě. Mně je tedy už 14, takže bych měla být už v devítce místo v sedmičce, ale já jsem malá, takže mi to nevádí.

#### **Je něco, co ti tady přece jenom chybí? Stýská se ti po bývalých spolužácích, kamarádech, nějakých typicky mongolských tradicích?**

Na spolužáky jsem už skoro zapomněla. Píšu si jenom s pár klukama. Holky v Mongolsku jsou fakt divný, furt se hádají a pomlouvají, to kluci ne. Na život tady jsem si zvykla rychle, takže mi Mongolsko ani moc nechybí. I když vlastně jo, protože je tam krásná příroda a hlavně je tam celá naše rodina.

#### **V Mongolsku jsi přeci jenom pár let do školy chodila. Vidíš nějaké odlišnosti a rozdíly mezi mongolskou a českou školou?**

V Mongolsku se chodí do školy 12, nebo vlastně 11 let. Od první do páté třídy probíhá vyučování ráno a dopoledne (od 8 do 13 hodin) a od sedmé do dvanácté třídy se učí až odpoledne (13 – 18 hodin). A šestá třída tam vůbec není, vlastně ani nevím proč.

#### **Zatím jsi v sedmičce, ale máš už představu, čím bys chtěla být?**

Ráda bych tu vystudovala vysokou školu a chtěla bych se stát mecha-  
ničkou letadel. A pak střídavě bydlet v Mongolsku a v České republice.

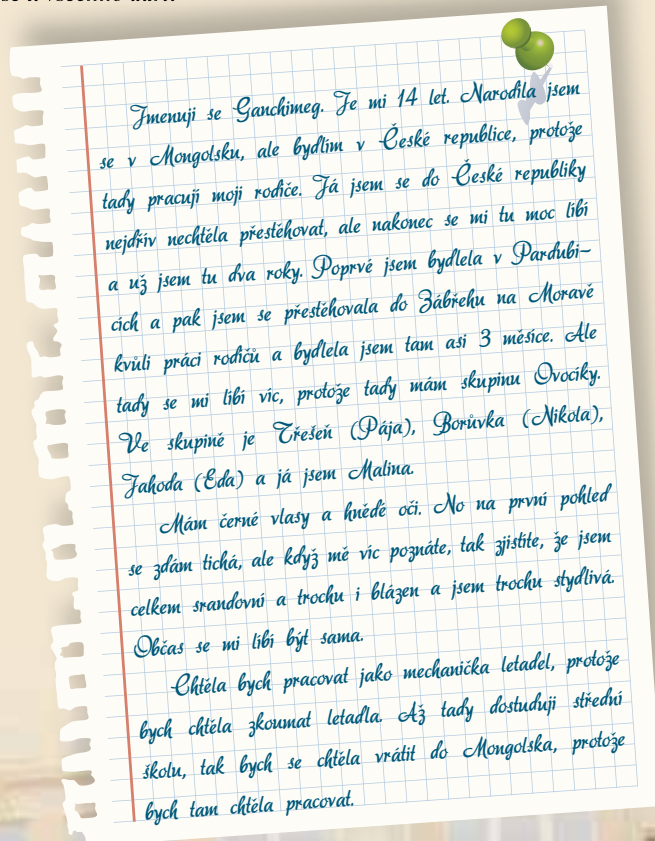
#### **A co tvoje koníčky?**

(nechápnový výraz)... nerozumím...

#### **Tedy čím se zabýváš ve volném čase, co tě baví?**

Já 90 % volného času cvičím a běhám, protože nechci být tlustá. (pozn. Protože Ganči tuto okolnost zmiňuje víckrát, napadá mě, že 14 let a posedlost štíhlou postavou je tak trochu vražedná kombinace...) Ráda zpívám, tančím, kreslím, plavu. Chci toho umět co nejvíce, proto je mi jasné, že se musím hodně učit a učit a učit, takže mám víc učení než volného času. Víím, že je to dobré pro život. Já miluju svůj život.

**Ganči, děkuji ti za rozhovor. Obdivuji tvoji cílevědomost a přeji ti, ať se ti všechno daří!**



Iva Plecháčová, foto: Pavel Janák

1



1935 - Kolik je na fotografii zvířat? Správná odpověď na str. 11 dole.

Vážení čtenáři, od tohoto čísla Bělohradských listů zařazujeme nový seriál, který by měl být především „Vaší, čtenářskou parketou“. Chceme v něm představit fotografie Vás čtenářů, na kterých budou zajímavé pohledy na život v našem městě, na akce, které se v něm konaly, případně akce, kterých se Bělohradáci zúčastnili někde jinde. Mohou to být i rodinné fotografie, sportovní, klubové a podobně. K fotografiím bude zařazen i Váš drobný vystihující popisek. Vždy před vydáním dalšího čísla bude vypsáno téma. Do těchto Bělohradských listů jsme zařadili jakýsi ukázkový výběr, zahrnující různá období i témata. Bělohradské listy č. 4 vyjdou 25. 7. 2014, uzávěrka pro fotky je do 2. 7. a téma bude „Budování Bělohradu“.

Milí čtenáři, pokud máte doma nějaké fotky, neváhejte se zapojit a nebo napište, pokud na fotkách někoho poznáte, či máte na situaci z fotek nějakou vzpomínku.

Fotky můžete doručit na adresu Městského kulturního střediska, Památník K. V. Raise, Barákova 3, nebo elektronicky na [mks@lazne-belohrad.cz](mailto:mks@lazne-belohrad.cz).

Redakce



4

Malování na asfalt v Bažantnici. Že by zde, pod dohledem rodičů, dostávali základy dnešní sprejeři?

2

V Bělohradě se dělala v letech 1940 - 42 kanalizace. Všechno pěkně ručně. Šuška zněla, to není kanalizace, to chceme zabránit Wehrmachtu v přesunech tanků.

3



Bělohrad je cyklistické město. Uprostřed je můj prastrýc Jan Beneš, říká Hana Čelišová - Benešová nad fotkou asi z roku 1908.

5



Rozvoz mléka v roce 1933 rodinou Mottlovou. Později z toho vznikla akce „Mléko do škol“.



6

Sušení sena na Dolní Vsi. Poznáte někoho?



7

Na šibřinkách se dodnes pobaví všichni.



8

Dolnovešští odvedenci asi v roce 1952.



9

Život v továrních bytech.



10

Hraje vám Meteor – Pop Goldmen.

Paví s liškou – dole třetí zleva, pán s psíkem – uprostřed nahoře.

# VYCHÁZKOVÁ TRASA KOLEM RYBNÍKA PARDOUBKU

Kdo přijede do Lázní Bělohradu, je většinou potěšen příjemným vzhledem našeho městečka. Projde náměstí, Raisův památník, případně Fričovo muzeum. Obejde lázně, přes Bažantnici dorazí na Byšička a vrátí se kolem kurtů, případně přes Dolní Novou Ves do výchozího bodu. Pak se ptá: „Co mohu ještě vidět? Co mně doporučíte?“ A Bělohradák může s klidným svědomím říci: „Běžte se podívat na novou pohádkovou cestu kolem rybníka Pardoubku.“

Myšlenka vybudovat vycházkovou trasu kolem rybníka Pardoubku je již více jak desetiletá záležitost. Když došlo v zimě mezi lety 2002 a 2003 k odbahnění rybníka, byly v rámci akce vyčištěny i břehy. Zmizelo rákosí i náletové dřeviny a byl vyčištěn obtokový kanál. Obnažené břehy přímo vybízely k úpravě pro vycházky a rekreaci. Bylo požádáno o dotaci na rekultivaci a projektant pan Tměj přišel s nápadem v rámci této rekultivace vybudovat okružní vycházkovou cestu kolem rybníka. Dotace bohužel nevyšla a celý projekt zůstal spát.

Druhým impulzem byl nápad lázní odkoupit prostor chátrajících kabin. Na jejich místě chtěly postavit stánek s občerstvením a sociální zařízení. Současně s tím se měla budovat přelivná hrana hráze rybníka. V části veřejnosti vznikla značná nevole s prodejem tohoto pozemku lázním, proto město na prodej nepřistoupilo, a tak vznikla pouze přelivná hrana.

Třetím impulzem bylo právě budování přelivné hrany, kdy opět lázně přišly s nápadem odkoupit část břehů Pardoubku a vybudovat podle vody chodníček s venkovním sportovním náradím pro seniory. Ani tato varianta se nesetkala u zastupitelů s pochopením. V roce 2012 bylo rozhodnuto, že na základě prvotního projektu z roku 2003 město vybuduje vycházkovou trasu samo a v rozpočtu byly vyčleněny první prostředky na realizaci záměru. V lednu dalšího roku se začaly bourat kabiny a vyčistil se první kus břehu. Vzhledem k tomu, že na obou stranách hráze již stály dřevěné plastiky Vodomila pardoubského a Vodní víly s legendami a že se již několik let v Bělohradě s velkým úspěchem realizuje akce Strašidelná Bažantnice, plná strašidel a pohádkových bytostí, přišla Mgr. Jitka Košťálová s nápadem osadit vycházkovou trasu dřevěnými plastikami, které na to naváží. Zhruba na jaře roku 2013 se přistoupilo k první etapě, ve které došlo k vybudování dětského hřiště na místě bývalých převlékacích kabin. Na hřišti jsou umístěny dřevěné plastiky tematicky navazující na dětskou prolézačku ve tvaru pirátské lodě. Celému prostoru vévodí postava piráta s dělem, vedle stojí jeho truhla s pokladem, kterou hlídá sup. Doplní je lavička ve tvaru chobotnice.

Druhá etapa, vlastní stezka, byla zahájena na jižním břehu Pardoubku na začátku srpna. Její část byla poprvé veřejnosti oficiálně představena při pochodu „Po stopách K. V. Raise“ 28. října toho roku. Původně měla stezka dál pokračovat po pozemku města, ale vzhledem k tomu, že bylo vhodné otevřít i zadní, zajímavou severovýchodní část břehu se sedimentační nádrží a přítokovým ramenem, bylo potřeba vykoupit pozemky, které však byly v majetku soukromých osob. Ty k celé akci přistoupily velice vstřícně a pozemky městu prodaly. Je třeba jim za to velice poděkovat (pánům Bernkopfovi a Stejskalovi, paní Hamanové a Fólové). Vzhledem k mírné zimě se mohlo pokračovat se stavbou hned od ledna 2014. Cesta se protáhla až do východní části rybníka. Byla vybudována spojka kolem sedimentační nádrže až na místní komunikaci do Brtve. S další etapou se začalo na druhém břehu v prostoru za zahrádkářskou kolonií. Zde je břeh hodně bahnatý. Pokud to bylo možné, byla stejně jako na jižním břehu cesta založena do štěrkohlinitého základu s krycí geotextilií proti prorůstání rostlin. Asi 200 m chodníku z celkové délky 800 m musí být vedeno kvůli vysoké vodě po dřevěných hatích. I na tomto břehu jsou dřevěné plastiky. Celé peklo i s čerty stojí v místech, kde bývaly buňky triatlonového oddílu, a dál mezi stromy je velká plastika pavouka. Chodník se nedrží přímo kraje Pardoubku, obchází jej v dostatečné vzdálenosti, tak, aby bylo umožněno hnízdění ptáků a přirozený život vodních živočichů. Jsou na něm tři mostky, řada poetických zákoutí a míst k sezení. Město budovalo celé dílo vlastními silami, pouze projekty a dřevěné plastiky byly realizovány dodavatelsky. Na plastikách se podíleli tři řezbáři. Prvního vodníka a vodní vílu dělal pan Jaroslav Sucharda z Valdic, na dalších se podíleli pan Jan Paďour z Jaroměře a pan Robert Musil z Hořic. Nutno podotknout, že se jim náramně vyvedly. Sochy jsou natřeny proti škůdcům, houbám a hnilobě ekologickými přípravky, finální nátěr je proveden lněným olejem. Město počítá s tím, že po otevření celé okružní cesty kolem Pardoubku práce neskončí. Plánuje se, že plastiky budou každý rok přibývat, bude také nutná pravidelná údržba a částečně i dohled jako ochrana proti vandalizmu.





Nakonec je třeba poděkovat všem, kteří se na realizaci tohoto díla podíleli. Především zaměstnancům technických služeb města a městské zeleně. Pak také těm, kteří i přes počáteční nevráživost a odsudky vydrželi a práci dotáhli do zdárného konce. Bude teď na občanech, aby si dílo chránili, vodili tam své známé a fandili jeho dalšímu rozvoji.



Ladislav Stuchlík, foto: autor

### Součástí některých dřevěných plastik je i malý příběh. Ten úplně nový otiskujeme.

Žil v tomto kraji švec, veskrze milý, chytrý a pracovitý člověk, kterého měli všichni rádi. Každému pomohl, dobré slovo pro ně měl a boty dělal lacino. Zato jeho žena, to bylo jiné, ne že by byla líná a snad ani lakomá nebyla, ale hubu, hubu měla jako šlejfiř. Celý den mlela pantem, o každém všechno věděla, všechny pomlouvala a pro samé drby neměla čas na práci. Jak to tak bývá, netrvalo dlouho a zpráva o tom, co je to za metrnici, se donesla do pekla. Tam pekelný úřad pro lidské zlo a hříchy zhodnotil její viny a rozhodl: Ta je zralá pro peklo! Kníže Lucifer rozkázal, že pro ni dojde jeden ze zasloužilých čertů. Nejprve ji bude chvíli sledovat, zda je pravda, co se v knize hříchů o ševcově ženě píše, a je-li tomu tak, přinese ji do pekla. Pekelník se převlékl za kováře, aby nikomu jeho černá tvář nebyla nápadná, a vydal se na zem. Kovárnu si zřídil hned vedle ševcovny, aby na hříšnici dobře viděl.

Nemusel dlouho čekat, i když bušil do kovadliny, dobře slyšel ševcovou, jak hubou mlátí, o každém nepěkně mluví a místo práce shání jen klepy a drby. Poslouchal a připravoval se na to, jak ji vezme s sebou do pekla.

Zatím na verpánku při spravování bot švec přemýšlel, co je to za nového souseda. Sílu má jako kůň, oheň rozdělavá plivnutím do výhně a žhavé železo ohýbá holou rukou. To nemůže přece být jen tak. A že byl chytrý, brzy přišel na to, že soused je čert. Říká se, že peklo nikdy nespí, ale proč přišel zrovna sem? Dumal, přemýšlel, až na to kápl. Že si přišel pro mou klevetivou ženu? No nazdar! Sice ho také zlobilo, že je to taková drbna, ale na druhou stranu ji měl rád a nedovedl si představit, kdo by mu vařil, pral a poklízal, kdyby si ji pekelník odnesl. Říkal si: „To nemohu dopustit. Jak ji mám ale zachránit? Co peklo schvátí, už nikdy nenavrátí. Musím něco vymyslet.“

Jak tak koumal, všiml si, že se čert vyhýbá všemu, na čem je peří. Slepice obcházel oblohem, vrabce vyháněl čertovským kýchnutím a doprovázel je pekelnou nadávkou. Bojí se peří, blesklo ševci hlavou.

Večer, když jeho žena přišla domů, jí nařídil, aby se svlékla. Když protestovala, povídá jí: „Je-li ti život milý, buď zticha a trp.“ Vylekanou ženu namazal medem, roztrhl peřinu a celou ji posypal peřím, že vypadala jako velká slepice. Pak si šli lehnout. Ševcová ležela v posteli a vytrvale popadla, vytáhl ji ho z nevymáchané huby a jedinou ranou ji za jazyk kovářským hřebíkem přibil k zemi. Pak s hromovým rachotem prorazil díru ve střeše a zmizel.

Dlouho držela ševcová za jazyk v podlaze, dlouho mohla přemýšlet o své hříšné duši. Až prý konečně přišel jakýsi silák a hřebík z podlahy vytrhl. Od té doby byla ševcová žena jako beránek.

Ladislav Stuchlík



ŠEVCOVA ŽENA

# BĚLOHRADŠTÍ ČERNÍ BARONI

„Čo bolo, to bolo, terazky som majorom“

„Čo bolo, to bolo, terazky som majorom.“ Není snad žádný dospělý občan, který by tuto památnou větu z Švadrlíkovy knihy neznal. Kniha je humorná, veselá, ale skutečnost byla výrazně jiná, krutá a nemilosrdná.

Dostal se mi do rukou almanach s názvem Pomocné technické prapory. Osudy odvedených z Jičína, Sobotecka, Novopacka a Hořicka. Autor není uveden. Vydavatelem je Jičínský klub PTP VTNP, kde první tři písmena názvu klubu jsou vcelku jasná, další čtyři vysvětlena nejsou. Obsah je rozdělen na dvě části, v první je naznačena historie pomocných technických praporů a lidé tam zařazovaní, v druhé jsou vzpomínky některých účastníků. V seznamu odvedených jsou tři bělohradští občané, čtvrtého jsem pak osobně znal, a proto bude snad vhodné věnovat jim pár řádků. Podle abecedy jsou to Josef Bareš, Josef Bruna, Miroslav Kotyk a Václav Marek, kdy první z nich napsal do almanachu osobní příspěvek.

V úvodu známý historik Prof. Robert Kvaček uvádí, že historie PTP se zpočátku jeví jen jako epizoda v dějinách komunistické zločiny, ale při hlubším pohledu vypovídá hned o několika podstatných vlastnostech režimu a doby jím vytvářené. Nejvýrazněji o sociálním rasismu. Hrubé roztříštění společnosti odsoudilo některé její skupiny k druhořadosti, postihům, pronásledování, utrpení. V původní představě mělo být takové postavení „na věky“. Lidé z těchto skupin byli odsouzeni i ke ztrátě přirozené budoucnosti.

Ministerstvo národní obrany vydává v roce 1950 Kritéria politické nespolehlivosti. Je jich celkem 11 a podle nich se do PTP zařazují:

Osoby odsouzené pro trestné činy podle zákona na ochranu lidově demokratické republiky. Tento první a jediný bod souvisí, byť poněkud zvrhle, s tehdejší právní řádem.

Další body jsou výrazem komunistické zločiny. Patří sem majitelé továren s více než deseti zaměstnanci, rolníci o výměře nad 20 hektarů, majitelé velkoobchodů, majitelé většího majetku vůbec, osoby odstraněné akčními výbory v r. 1948 z veřejného života, osoby, jejichž rodiče nebo sourozenci uprchli do zahraničí, osoby vyloučené v roce 1948 ze studia na vysoké škole.

To bylo ale mocipánům málo, a proto jsou tam další dva body. Podle nich se zařazení týká i rodičů a sourozenců osob podle předchozích bodů a dále všech těch, které SNB (Sbor národní bezpečnosti, tedy policie) pokládá za politicky nespolehlivé z jiných, zde neuvedených důvodů.

Z podivné vojny v nejlepším případě ve stavebnictví či v lese, v horším případě v dolech, se odvedenci z podzimu roku 1951 dostávali domů až v polovině roku 1954, ale jejich šikanování včetně jejich rodin pokračovalo dále.

Podívejme se nyní, co píše **Josef Bareš** (zkráceno):

*Na vojně jsem byl od října 1951 do listopadu 1953. Narukoval jsem do Mimoně a po třech týdnech jsem byl přesunut do Ostravy, kde jsem hned nastoupil na důl Ludvík. Pracoval jsem v pátém patře ve sloji o výšce přibližně 70 cm. Šlo tedy převážně o velmi těžkou a nebezpečnou práci vleže. Asi po půl roce jsem byl ze zdravotních důvodů převeden do Orlové na práci k pecím na koksovňě, kde byla teplota až 70 stupňů. Setkal jsem se zde se skupinou kněží, kteří nám byli duchovní podporou. Civilní havíři se snažili naši práci ulehčit.*

*Asi půl roku před ukončením vojny jsem byl přesunut opět na šachtu a to na důl První máj v Karvině. Po uplynutí vojny nám řekli, že buď podepišeme brigádu na dole a nebo nás čeká další vojna na dobu neurčitou. To v té době bylo možné. Podepsal jsem jeden rok na dole VÚD Trutnov a pracoval v Malých Svatoňovicích do září 1954.*

*Po návratu domů jsem nastoupil do třetího ročníku střední zemědělské školy v Hořicích. První dva roky jsem vystudoval (před vojnou) v Jičíně. Děkuji řediteli školy, že jsem ji mohl dokončit v r. 1956 maturitou. Můj otec totiž v r. 1955 vystoupil z bělohradského JZD, byl označen za organizátora rozvratu, odsouzen za sabotáž a pět let vězněn v Jáchymově. Krátce po návratu zemřel. V roce 1970 byl rehabilitován a proces označen jako účelově vykonstruovaný.*

*Já jsem po příchodu z dolů nastoupil do JZD, nejprve jezdil s koňmi, od roku 1961 po sloučení menších JZD pracoval jako hlavní zootechnik až do odchodu do důchodu v r. 1989.*



*Josef Bareš vlevo, Orlová Lazy, duben 1953  
„Zdař Bůh“, ale uhlí si nakopej sám!*



Jiný bělohradský Černý baron byl poslední místní mlynář **Miroslav Kotyk**. S jeho osobou byli naši čtenáři seznámeni v druhém čísle Listů z roku 2011. Připomeňme si, že pocházel ze starého mlynářského rodu Kotyků, kdy jeho dědeček po první a otec po druhé světové válce byli za pomoc bělohradským občanům ocenění spontánními děkovnými průvody ke mlýnu.

Přišel rok 1948 a z pana otce, který zaměstnával nejvýše jednoho dělníka, se stal vykořisťovatel a třídní nepřítel. Mírek sice ještě stihl vystudovat střední průmyslovou školu potravinářskou v Pardubicích, odmaturovat, ale dále mu byla povolena jen dělnická povolání.

Na vojně to byl samozřejmě PTP, na štěstí se ale nedostal do dolů, ale jen na stavby v zařazení pomocného dělníka. Ani po vojně se pro něho nenašlo místo odpovídající jeho vzdělání, a tak až do důchodu pracoval jako skladový dělník v bělohradském hospodářském družstvu.

*Jiří Vacek, foto: archiv*

# BĚLOHRAĎÁCI V PTP

Letošního roku je tomu právě 60 let od zrušení nechvalně známých vojenských útvarů nazvaných Pomocné technické prapory, k nimž byli začátkem padesátých let minulého století při nástupu vojenské služby zařazováni politicky nespolehliví branci klasifikováni v kategorii „E“. Z několika desítek tisíc takových našich spoluobčanů jen několik z nich žilo v Lázních Bělhradě či nedalekém okolí a právě některým z nich dnes věnujeme vzpomínku. Nikdo z nich se dnešních dnů nedožil.

**Josef Brůna** se narodil v r. 1928 v rodině majitele textilní továrny v Dolních Štěpanicích, odkud se rodina z důvodů německého záboru Sudet musela odstěhovat a žila pak v Hořicích v Podkrkonoší. Zemřel v r. 2005, a proto na jeho vojenské a další osudy vzpomenula ovdovělá manželka, paní Milena.

Jako syn továrníka, tedy buržoasního původu, byl jako student 3. ročníku bez udání důvodů dnem 9. 6. 1951 vyloučen navždy z Vysoké školy ekonomické při ČVUT v Praze a ke dni 4. 10. 1951 pak vyloučen ze všech vysokých škol v ČSR vůbec. Tak jej jeho původ a posudky komunistů předurčili k vojenské službě u praporu PTP a od 1. 11. 1951 do 10. 4. 1954 pracoval v rámci vojenské služby jako stavebník na několika stavbách.

Nikdy si nestěžoval na příliš hrubé zacházení, vzpomínal jen na hrozné podmínky ubytování ve společnosti štěnic a jiného hmyzu. Manželka i vzpomíná, že po zhlédnutí filmu Černí baroni komentoval příhodu s malbou Jana Žižky na zdi tak, že také jejich politruk při hodině politického školení mužstva pobavil své posluchače a o středověkém husitském hejtmanovi mluvil jako o soudruhu Žižkovi!

Po návratu z vojny musel nadále pracovat ve stavebnictví a pak pracoval na několika pracovištích, až nakonec skončil v novopacké „silničce“, odkud v r. 1988 odešel do důchodu.

## Josef Brůna



**Josef Lámr** se narodil v r. 1930 ve Svatojanském Újezdě a jako absolvent dvouleté rolnické školy v Hořicích chtěl pokračovat v hospodaření na otcovské usedlosti. Po předčasné smrti otce pak od svých 18ti let hospodařil spolu se svojí ovdovělou matkou, mladší sestrou a již přestárlými prarodiči na skoro 10ti hektarech půdy, a i když se dost a dost nadřeli, vůbec neměli zájem o vstup do JZD. Tak se „soudruzi“ ze vsi v čele s učitelem Josefem Kovandou ve snaze pomoci kolektivizaci vesnice postarali o Josefův posudek putující s ním na vojnu a předurčující jej jako politicky nespolehlivého k zařazení u 4. praporu PTP. Právě proto od října 1951 do listopadu r. 1953 pak dobýval černé uhlí v Ostravě – Radvanicích na dole Ludvík. Spolu s ním na dole pracoval i Bělhradčák, syn zahradníka **František Němec**, a kamarád ze vsi **Václav Marek**. Do konce života udržoval písemný styk se spolubojovníkem a kamarádem z vojny Josefem Ondrašíkem, Slovákem z Orlové u Bánské Bystrice. V korespondenci pokračuje ovdovělá manželka do současnosti.

Josef Lámr byl povahy veselý a byl všeobecně oblíben. Po celý život svým kamarádům při příležitosti jejich životních výročí skládal veršovaná přání, a tak i na vojenský život prožitý v dolech nevzpomínal se záští a jak to bývá, časem si pamatoval a vyprávěl jen humorné příhody. I proto mu spoluzaměstnanci k jeho padesátinám nechali vyrobit zcela černou, 40 cm vysokou vyřezanou sošku „černého barona“ – horníka s kahanem a v hornické přilbě.

Co jej silně naštválo, to byla měnová reforma z jara r. 1953. To proto, že přišel o na šachtě vydřených 60 tisíc Kčs, kterými chtěl uhradit dluh váznoucí na nové mlátičce. O peníze přišel – dluh zůstal, a protože není vše zlé, aby nebylo k něčemu dobrému, využívala celá rodina Lámrových s povděkem přidělu černého uhlí, na které jako bývalý horník měl nárok. Po návratu z vojny svého bývalého učitele Josefa Kovandu již nezdravil. Koupil si nový pár koní, z věna manželky Anny zaplatil dluh na mlátičce a začal soukromě hospodařit. Však ne dlouho. Nakonec i jeho soudruzi zlamili a i on vstoupil do JZD, kam předal řádně vyplacenou mlátičku a koně s celým hospodářstvím a kde až do své smrti pracoval.

Josef Lámr se dnešních dnů nedožil a zemřel již v r. 1999 a na jeho osudy vzpomínala vdova po něm, sestra a švagr.

Obdobný vojenský osud, jako Josef Lámr, měl i jeho kamarád ze vsi **Václav Marek**, syn rolníka. I on se narodil v r. 1930 ve Sv. Újezdě a i na něho jeho bývalý učitel Kovanda spolu se soudruhy z KSČ napsal dehonestující posudek a i on na vojně pak v době od 11. 5. 1951 do 26. 11. 1953 dobýval uhlí na dole Ludvík v Radvanicích. Také on se dnešních dnů nedočkal a zemřel v r. 2004. Na jeho vojenské osudy vzpomenula vdova po něm paní Marková a syn.

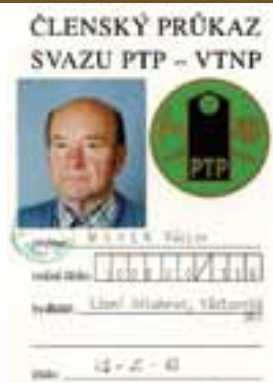
Pracoval „na rubani“, tedy na porubu vleže na „razičské“, tedy ve sloji vysoké snad jen 70 cm, která se kopala pro následný odstřel a tam na něho ze stropu padlo uhlí. Po vyproštění z tohoto závalu měl obě ruce zraněné a v nemocnici mu z krvavých ran seškrabovali zasekané uhlí. Nepodařilo se jej z ran odstranit dokonale, a tak do konce života měl kůži na obou rukou jako tetovanou mnoha modrými tečkami.

I on byl postižen měnovou reformou, neboť přišel o peníze vydělané v dole, které si šetřil na výstavbu nového domu v Újezdě. Po návratu z vojny se již do zemědělství nevrátil. Nejprve pracoval ve stavebnictví v Hradci Králové, pak topil v kotelně v bělhradských lázních a nakonec dělal až do penze v podniku TOS v Bělhradě.

## Josef Lámr



## Václav Marek



Josef Špür, foto: archiv

# ROZPRÁVĚNÍ VE „SVATOJÁNU“



Dům u hlavní silnice ve Svatojanském Újezdu skrývá za svými zdmi a ploty rozsáhlou zahradu se vzrostlými stromy, které zasadili současní majitelé Eva a Jiří Francovi. Který ze stromů je asi ten rodinný? „To je ten vysoký jasan, přiletěl sem za námi náletem, uchytíl se a roste tu s námi už 18 let,“ vysvětluje paní Eva. Krásných vzrostlých stromů je tu mnoho, tyčí se do výšky a naprosto svobodně se košatí. Máme štěstí, je pár hodin bez deště, slunce svítí a stromy skýtají příjemný stín. Svoje místo zde má i zelenina i bylinky, které nás budou asi nejvíce zajímat. Paní Eva se jim věnuje již dva roky, mnozí z nás ji jistě poznali v seriálu o bylinkách na ČT1.

## *Jak jste se k bylinkám dostala?*

Rostliny mě zajímaly vždycky, už od školních let. Chodila jsem do botanických kroužků, soutěžila jsem na různých znalostních olympiádách, bavilo mě to. Pak přišly jiné zájmy, ale asi něco ve mně zůstalo. Vystudovala jsem Střední kamenickou a sochařskou školu v Hořicích, kde jsem se přiblížila výtvarným oborům. Tyto dva zájmy jsou ve mně ukryty zřejmě stále.

## *Věnovala jste se někdy sochařině?*

Ale ano, hodně let. Už jako vdaná jsme na kole denně jezdili s manželem pracovat do kamenické dílny v Jeřicích. Byla to hrozná dřina, práce za každého počasí, v létě za horka, v zimě za krutého mrazu držíte v rukou tu studené nářadí, bylo to hodně náročné. Už jsme tehdy taky založili rodinu a věděli jsme, že musíme začít znovu něco nového. Před 18 lety jsme koupili tento domek a já věděla, že sochařinu dělat nemohu. Nastoupila jsem v Jičíně u Silnic, nějaký čas jsem pracovala na stavebním odboru v Bělohradě, ale práce s papíry u jednoho kancelářského stolu, to taky není nic pro mne. Ani náš malý obchod s oblečením na náměstí nám nevyšel podle našich představ a plánů, vše nasvědčovalo tomu, že se dáme jinou cestou.

## *Jaká byla ta nová cesta?*

Dá se říci, že jsme ji našli. Manžel pracoval u stavební firmy, je vystudovaný stavař, ale jeho snem byla práce s knihami, jejich grafická úprava a typografie. Pustil se do tohoto nového oboru s obdivuhodnou umanutostí a pílí, stavařinu opustil a nyní dělá už pro tři nakladatelství a je spokojen. Podílí se na organizaci festivalu vážné hudby F. L. Věka v Dobrušce, letos již na 4. ročníku. Vytvořil vizuální podobu festivalu, každoročně vytváří plakáty, vstupenky atd.

## *Profesí jste výtvarnice, můžete být manželovi v tomto směru spolupracovníci?*

Dělám grafiku, fotím, navrhují plakáty apod. Někdy to manžel využije. Jinak jsem v současné době žena v domácnosti.

**Ano, ale ve velké domácnosti. Kromě manželů Evy a Jiřího v této domácnosti žijí dvě dospívající děti, 25letý syn a 14letá dcera. Nejstarší dcera už založila vlastní rodinu a žije nedaleko. Čtyři psi různých ras, slepice, rozlehlá zahrada, to je všechno starost paní Evy. A navíc: bylinky! Paní Evo, v televizi jste se objevovala týden co týden a vždycky poskytla nějaký nový recept na zdravou výživu. Zdá se nám to jednoduché, ale je za tím jistě mnoho času a trpělivosti, které musíte při návodu na zpracování těchto darů přírody věnovat.**

Co se týče televize. Oslovil mě producent pan Berka a vyzval mě k zajímavé spolupráci. Proč ne, podělit se o něco, co člověka baví a dokonce těší, to se dá realizovat. Byla to opravdu zajímavá spolupráce se zajímavými lidmi, od kterých jsem taky mohla získat nějakou zkušenost. Jinak bylinky si sbírám vždy sama, i na zahradě tady jich dost roste, takže nemusím chodit daleko. Do okolí si taky ráda zajdu a odborné a zaručené rady čerpám z knih „Janča - Zentrich“, tam je všechno.

## *Jste rodina vegetariánů?*

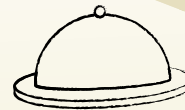
Ano, přistoupili jsme na vegetariánství z etických důvodů, i děti na to přistoupily s tím, že jim nebudeme bránit ve svobodném rozhodování. Maso nejíme, ale dopřáváme si kvalitních surovin. Sama vyrábím sýry, pečtu chleba, vyrábím si svoji přírodní kosmetiku, tinktury, sirupy a cítíme se dobře. Napomáhá nám k tomu jistě i příroda, která nás obklopuje, a taky pocit ze smysluplného naplnění svých představ o životě.







## Těstoviny



2 hrsti bazalky, 20 loupaných mandlí, stroužek česneku, 4 lžice parmezánu, 3 lžice mléka, 4 lžice šlehačky neušlehané, pepř. Vše rozmixujeme na hladké pesto. Utřeme 200 g lučiny, 50 g másla a rozmícháme s pestem. Vše spojíme a zamícháme do teplých těstovin.

Pesto: na sucho upražit slunečnicová semínka, kešu, vlašské ořechy nebo pinie, přidat panenský olivový olej, česnek a bylinky: mladé spařené kopřivy, nebo šalvěj, vše rozmixovat, osolit, nastrouhat sýr parmezán a přilít smetanu.

Asi bychom si museli vyčítat, kdybychom vás nepožádali o nějaký recept z vašeho bohatého jídelníčku. Na něco, co je dostupné i nám, které se tolik zdravě vyživě jako vy nevěnujeme.

## Sezónní moučník: Malinový koláč



60 g másla, 50 g cukru moučky, 170 g hladké mouky – z toho vypracovat drobenku a spojit s 1 vejcem. Dát do formy na dort a na půl hodiny dát do ledničky. Před pečením buď těsto propícháme nebo pečící papír posypeme fazolemi nebo hráškem kvůli zatížení, aby se těsto nezvedalo. Pečeme 10 minut na 200°C. Těsto z trouby vyjmeme, luštěniny odstraníme a potřeme těstíčkem, které jsme si připravili: z 2 vajec, 100 g cukru krupice, 50 g rozpuštěného másla, 200 ml kysané smetany, 2 lžic hladké mouky, špetky soli, šťávy i kůry z 1 limetky. Těstíčko rozšleháme, rozetřeme na předpečené těsto a posypeme malinami. Pečeme půl hodiny až 40 minut při 200°C.

## Cuketová polévka



Na máslo nakrájíme cibuli a 3 cukety na kostičky, necháme osmahnout. Přidáme koření jako je libeček, dobromysl, zalijeme vývarem nebo vývarem z kostky, osolíme a vaříme půl hodiny. Nastrouháme výrazný sýr, vše rozmixujeme a do hotové polévky přidáme kelímek smetany. Již nevařit.

Tolik ukázka malého sezónního menu naší paní bylinkářské kuchařky Evy Francové. Na další její recepty se budeme těšit v připravované kuchařce, která má vyjít v září v nakladatelství Motto. Budou to nejen recepty, ale i povídky o přírodě. Paní Evo, děkuji vám za poskytnutý rozhovor a přeji vám mnoho zdaru ve všem vašem konání.

# Rozloučení s Mgr. Antonií Vanišovou

V měsíci květnu jsme se rozloučili s Mgr. Antonií Vanišovou. Důstojný obřad v chrámu Všech svatých ukončil pouť skromného, statečného a vzdělaného člověka. Bylo řečeno snad vše, církevními představiteli i rodinou, smuteční obřad doprovázela velebná hudba.

Mgr. Vanišová pracovala v redakční radě Bělohradských listů od jejího začátku, tedy od roku 2001. V nekonečné řadě článků a rozhovorů nás dovedla i do míst nám již známých, ale její pohled nás upozornil na detaily nám dosud skryté. V rozhovorech dokázala oslovit církevní představitele i cestáře pracující na úpravě silnic, mladé i starší občany. Po stránce gramatické i stylistické vládla českým jazykem dokonale, svými články nás přesvědčovala o bohatosti naší mateřštiny. O tom, že její články v Bělohradských listech budou chybět, není pochyb. Bude chybět i její přítomnost při zasedání redakční rady, její úsudek i její nadšení pro novou práci. Na jejím stole leží rozepsané plánované trasy výletů po okolí, stejně jako pohádky pro vnoučky i ostatní děti. Ráda se svěřila se svými radostmi, se starostmi a problémy se obracela k Nejvyššímu. Tam čerpala sílu i víru, tam byla o mnohé obohacena. K jejím prvním článkům pro Bělohradské listy patří článek, který nazvala „V kyvadle času“ z března 2001. Začtěme se do slov, která patřila a patří nám všem:

*V kyvadle času.*

*Svět se zhoupl v kyvadle času a já vás, moji milí čtenáři v Bělohradě a okolí, srdečně vítám v měsíci březnu! Zdravím vás, milí Štěrbovi z Písku, přátelé ve Velvarech, manželé Kudličkovi v Praze, i vás ostatní věrné čtenáře v celé České republice! Pojdme se spolu krátce zastavit nad Bělohradskými listy, nad stránkami uplynulého roku. K májovému textu mě inspiroval smutný příběh mariánské sochy nedaleko Vilantic. Stála tam v polích krásná Madona, nad hlavou chotěborskou věžičku, jako by si právě vyšla z kostelíčka na procházku a brodila se vysokou trávou. Dělníci, svázející dříví z lesa, na ni hodili řetěz a strhli sochu na zem. Ze zloby, z hlouposti, možná z opilosti. Ležela bezmocně, oči obrácené k nebi, s tváří žalující na lidskou bezcitnost. Dnes našťástí stojí opět na svém místě a lidé z blízké vesnice ji zdobí čerstvými květy. Jak dobře se cítí naše bělohradské sochy! Kolem jedné z nich, stojící vedle fary, spěcháte do kostela, na hřbitov, možná do hospody u Sehnalů. Svatý Václav statečně čelí hluku ulice, klid z jeho tváře nezmizí. Obdivuji krásné umění a ráda se za ním ohlédnu v čase. Na tmavém sametu ve vitrině září nádherné šperky z doby velkomoravské, z časů Konstantina a Metoděje. Zlaté gombi-*



*ky, záušnice, prsteny, spony. Jak asi svítily na bílé pleti vysokých a štíhlých slovanských žen? Jaké myšlenky táhly hlavou muže, skloněného nad trpělivou šperkařskou prací? Patřila snad ruka, kterou přede mnou opatrně vyhrabávala studentka archeologie z mikulčického písku, právě jemu? A ten klid, než doba dozněla k vražednému boji! Slyšíte úžasné ticho 9. století? Cítíte ten vzduch, stejně čistý a silný jako víno?*

*Je mi dobře v přírodě a těší mě cestování. Není nic krásnějšího než pěší toulky rozkvetlým*

*jarem Podzvíčinska. Že neznáte místo, kde stačí se zastavit a z jednoho jediného bodu obáhnete pohledem panorama Krkonoš, nalevo Příbyslav i Novou Paku, před sebou v dolíku usazenou Pecku z dominantou stejnojmenného gotického hradu, vpravo pak Zvičín? A to vše na dosah ruky! Všechno se topí ve zlatém moři pampelišek, vysoko nahoře od obzoru k obzoru sytě modrá klenba, a uprostřed mezi tím jásají neviditelní skrývanci.*

*Znovu rozkvetou čistounké bělohradské vesničky. Víte, jak ráda jimi procházím? A vůbec nevdám, že mým rodným městem je Jaroměř, Bělohrad jsem si zamilovala jako svůj druhý domov. Očima člověka, který vidí řadu míst poprvé, vnímám i to, co je už domorodcům běžné. Všude potkávám vlídné a ochotné lidi. Ty buchty, paní Šepsová z Dolního Javorí, byly výborné, a váš štrůdl, paní Kavanová, prostě vynikající! Hezky se s vámi povídalo, manželé Kračíkovi. Posezení u vás, za doprovodu žvatlavého papouška, bylo velmi milé, paní Vagenknechtová! Mnoho zajímavého jsem se dozvěděla o vašem otci, paní Zapadlová, o panu Pavlitovi.*

*A ty zajímavé rozhovory! Nechci předstírat, že je to lehká práce. Zpracovat větší rozhovor není záležitostí jedné hodiny. I s diplomem Filosofické fakulty v Praze a celoživotní praxí na středních školách je toho stále mnoho, čemu se musím učit. Rozhovory s vámi jsou pro mne velkým obohacením. Děkuji vám, pane Koučku, pane Záveský, i vám, pane Tvrdíku, otevřeli jste přede mnou bohatý svět krásy. A vy, pane Mencele, jste mi daroval mnoho z vaší životní moudrosti! Díky za ochotu velkému fandovi železniční historie, panu Karlu Jiráskovi z Nové Paky. Děkuji vám všem, s kým jsem už stačila pohovořit, i vám, ke komu se teprve chystám. Jsem vděčná za vaši velkou morální podporu, doktorko Černá, doktore Stehliku, i vám, hodná paní Nožičková, kronikářko z Lukavce!*

*A my děkujeme vám, paní Vanišová, za spolupráci, za vaše nadšení a inspiraci. Chybíte nám už dnes. Snad poslední slova z vašeho posledního článku v Bělohradských listech připomenou, že i v době, kdy nemoc přicházela, dokázala jste s nadšením vyjádřit příchod bělohradského léta:*

*Bílá loď Bělohradu s napjatými plachtami bílých protěradel čerstvě vypraného prádla pluje pomalu k létu. Ať je její plavba pokojná, čápi ať nanosí hodně miminek na doplnění stavu posádky a všechny bouře ať nás bezpečně minou! Dobrý vítr do plachet!*

*Za členy redakční rady bělohradských listů Hana Friedrichová*



## čerstvé pečivo 7 dní v týdnu



- posezení
- teplé nápoje
- denní tisk
- připojení wifi



Prodejní doba

Po - Pá 6,00 - 12,00 So 6,30 - 11,00 Ne 7,00 - 11,00

Lázně Bělohrad, Vojtěšskova ul. 493792573 www.josefrydel.cz pekarna@josefrydel.cz



## KOLA ŠÍR BĚLOHRAD

608 813 380 kola.sir@gmail.com

SUPERIOR

BACK MACHINE

GIANT



pondělí  
10-17

úterý  
po objednání

středa

čtvrtek  
11-18

pátek  
10-17

sobota  
10-12

# Strašidelná Bažantnice

## 28. června 2014

### Lázně Bělohrad

průběžný start

16:30 - 19:00 hod.

u vily Karlušky

21:15 hod. ohňová show na Dýšičkách

vstup na vlastní nebezpečí

jablka a mrkve s sebou pro krmení divé zvěře



# STŘECHY

## Z&L Kundrát

### Lázně Bělohrad

739 013 876, 731 554 243, www.strechykundrat.net



Milá paní učitelko Nekovařiková,

dovolte mi, abych Vám touto cestou poděkovala za trpělivé vedení třídy 5.B, která díky Vašemu láskyplnému a kamarádskému přístupu bude po celý život na první stupeň základní školy jistě vzpomínat. Věřte, že Vaše celkové pojetí výuky a přístupu k dětem nepovažuji za samozřejmou vlastnost učitele, a proto Vám patří dík nás rodičů.

Chtěla bych Vám popřát do další práce pevně zdraví, nadšení pro práci, kterého máte věřím na rozdávání, smysl pro humor a optimismus, protože bez toho se práce s dětmi dělat nedá.

A. Benešová

## KLEMPÍŘSTVÍ A POKRÝVAČSTVÍ

# IMLAUF

### LÁZNĚ BĚLOHRAD

KOMPLETNÍ REKONSTRUKCE A REALIZACE  
NOVÝCH STŘECH VČETNĚ KLEMPÍŘSKÝCH  
A TESAŘSKÝCH PRACÍ, VZDUCHOTECHNIKA.

tel.: **603 541 290**

www.imalauf.eu, imlauf@imalauf.eu



# MLADÁ NÁRODNÍ HÁZENÁ

V dobách, kdy vedl bělohradskou českou házenou obrovský obětavec František Pech, bylo svatostánkem tohoto národního sportu hřiště za sokolovnou. Protože se tady na „sokoláku“ hrál v zimě hokej, nebyl plac ještě dostatečně proschlý.

Házenkáři tedy své první jarní tréninky a mistráky hráli na fotbalovém hřišti u Bažantnice.

Dnes, kdy se název česká házená změnil na národní házenou, mají házenkáři k dispozici moderní hřiště s umělou trávou za Středním odborným učilištěm. Byl předposlední květnový pátek, pátá odpolední a začal trénink mladších žáků a žákyň. Přinášíme rozhovor s oběma trenéry a soubor fotografií.



## Luděk Petřivý

40letý trenér mladších žákyň, dlouholetý obránce místních házenkářů. Tvrdý, robustní, nesmlouvavý hráč, který s aktivní házenou skončil před třemi roky.

*Holky začaly hrát vloni na podzim. Jejich trénování je moc pěkná práce, někdy velký boj... Sážíme na to, že národní házená je pro ně výborný kolektivní sport. Holky dělají pokroky, lepší se každým zápasem. Jsou to kamarádky, věkově hodně k sobě, čtvrtá, pátá třída. Hrajeme krajský přebor, dokonce i se soupeřkami o dva roky staršími. Trénuje se dvakrát týdně, hodinu a půl, soutěž se hraje dvoukolově. Takže házené až nad hlavu...*

## Petr Chemišinec

40letý trenér mladších žáků, bývalý družstevní útočník Podhorního Újezda. Muž, jenž v současné době stále hraje házenou i tady u nás v Bělohradě. Říká, že už poslední sezonu. Ale kdo ví...

*V loňském roce jsme začali s neregistrovanými žáky a žákyněmi. Bylo to jedno družstvo. Teď už hrají kluci i holky zvlášť rádný krajský přebor: První utkání jsme dostávali pořádné přiděly, 2:28 a tak podobně. Dnes už odehrajeme naprosto vyrovnané mače. Krajský přebor hrají tradiční bašty národní házené: Krčín, Dobruška, Opatovice, Podhorní Újezd. V družstvu máme kluky od sedmi do dvanácti let. K nejlepším našim střelcům patří Kuba Pavlásek, Štěpán Zlatník, Lukáš Kraus a Tomáš Sucharda.*

*Vydatně nám pomáhá asistentka pro obě naše družstva - Martina Mílová. Obstarává dresy, zápisy, registrace. Tady u zemědělků nám chybí lepší zázemí, jinak je hřiště perfektní.*



Na závěr nahlédnutí do místní házenkářské kuchyně jsem se dozvěděl, že zabíhače, útočnému kolotoči na brankovišti, se říká jednička, že když brankář vyrazí balón, tak se roh nepíská, že se hraje s míči s různými povrchy a že mladší žáci a žákyně mají sníženou branku. Branka byla nižší i za mých pradávných házenkářských časů. Hodně vyhraných utkání, kluci a holky, co máte rádi bělohradskou národní házenou!



Text: Eduard Čeliš, foto: Jaroslav Voves  
a archiv národní házené TJ Lázně Bělohrad



*Brankář: Lukáš Fejfar.*

*Dole zleva: Jan Chemišinec, Martin Froš, Adam Máslo, Vojta Bajer, Jakub Pavlásek, Tomáš Sucharda.*

*Stojící: Štěpán Zlatník, Lukáš Kraus, Matyáš Kráčmar, Saša Kubaryč, Tomáš Poner, Jan Lelek.*



*Dole zleva: Lucie Hromadová, Natálie Smutná, Michaela Dostálová, Alena Kozáková, Kristýna Kubaryčová.*

*Stojící: Bára Petřivá, Lucie Milová, Anežka Kriegelová, Michaela Špürnová, Klára Chaloupská.*

# HOŘEŇÁK 65 LET

V letošním roce slaví soubor Hořeňák významné výročí 65 let od svého založení. Došel jsem se zeptat, jak je na tom letitý jubilant dnes. Jaké je jeho zdraví, co mu schází a do čeho se hodlá pustit. Na to mně odpovídali Milan a Zdeňka Rychterovi. Milan vede soubor Hořeňák, Zdeňka dětský soubor Hořeňáček, který slaví stejně jako festival 40. narozeniny. Zdeňka je zároveň výkonnou ředitelkou Mezinárodního folklorního festivalu „Pod Zvičinou“ a Milan pro změnu dělá uměleckého šéfa celého festivalu. Je to celé trochu zarychťované, ale plyne z toho, že jsou to osoby znalé.

## *Co pro vás tak zavazující výročí znamená?*

**Milan:** Já se vůbec nedívám do minulosti, výročí, to není konec něčeho, to je začátek něčeho. Členům souboru jsem řekl: „Je to hezké, ale pro nás to je závazek do budoucna. Musíme to brát jako novou, začínající etapu a jít kupředu. Hledat nové cesty v tradičním pojetí.“

## *Kolik má soubor v současnosti členů, je vás dost?*

**Zdeňka:** Podle mě je nás dostatek, podle Milana je nás stále pořád málo. V Hořeňáku máme deset tanečních párů, s muzikanty a zpěváky třicet pět lidí. V Hořeňáčku je 35 dětí. Je mně smutno, když ty nejstarší děti odcházejí, ale veselo, když malí přicházejí. Bohužel je málo chlapců.“

## *Od festivalu k festivalu uběhl rok, co se za tu dobu událo?*

**Zdeňka:** Zrovna nedávno jsem psala nějakou žádost a u toho jsem si uvědomila, že nebyl měsíc, kdy by soubor nevystupoval. V některých měsících toho bylo až nad hlavu. Vážili jsme si například pozvání paní Dr. Langhamerové z Národního muzea vystoupit v zahradách letohrádku Kinských v Praze...

**Milan:** Loňský rok byl náročný. V létě jsme od našeho festivalu byli každý týden na „nějakém“ festivalu. Například v Šumperku, Červeném Kostelci, Lomnici nad Lužnicí. Prostě každý týden větší akce.

**Zdeňka:** Holovouský malináč, Hořícké trubičky...

**Milan:** Jednou za měsíc vystupujeme tady v lázních. Jinak jsme se snažili trochu zvolnit a soustředit se na přípravu nového programu. Byl to záměr, který nám měl umožnit větší soustředění na zkoušení. Soubor se dá dohromady, vytancuje se a dalších pět let bude mít nový program s novou dynamikou.

**Zdeňka:** Obnovili jsme tance, které jsme dlouhou dobu netancovali. Bývalí souboráci si budou moci zavzpomínat, protože znovu uvidí tance, které před mnoha lety sami tancovali. Máme i novinku, která bude poprvé představena na letošním folklorním festivalu tady v Bělohradě. Ale co to bude, vám neprozradím, na to se musíte přijít podívat. V sobotu od 21 hodin budeme mít celovečerní komponované vystoupení. Tance, muzika, poudačky, prostě ucelený blok.

**Milan:** Zajímavé vystoupení bude již 18. 6. při zahájení výstavy 40 let „MFF Pod Zvičinou“ před Památníkem K. V. Raise. Další novinkou bude pokus o zápis do české knihy rekordů v taneční disciplíně Polka rallye, to znamená zatančit 200 m polky na čas, ve dvou kategoriích „krojovaných a nekrojovaných“ účastníků festivalu. Pokus proběhne v sobotu od 12,30 hodin.

## *Mezinárodní folklorní festival „Pod Zvičinou“ je pořádán za aktivní účasti města Lázní Bělohradu.*

**Zdeňka:** Pomoc města je zásadní. Dříve byla hlavní tíha organizace i realizace festivalu na bedrech souboru. Dnes mnohé z toho převzalo město. Moc se nám ulehčilo. V souboru děláme prakticky organizační práci ve dvou a bez pomoci města bychom to nedokázali. Je to velká akce, přibyla řada problémů vyplývajících z legislativy, ze zvýšených požadavků na ubytování, stravování a podobně.

**Milan:** Připomínám pomoc zahraničního oddělení FOS (Folklorní sdružení) jmenovitě Jarušky Mrnuštkové, díky které zde máme soubory z Kostariky a Indonésie. Za to bych ji chtěl poděkovat.

## *Co bude po festivalu?*

**Zdeňka:** Než se nadějeme, bude konec září a soubor pojedje do Jižní Koreje, na asi největší světový folklorní festival, který se koná ve městě Cheonan asi 80 kilometrů od Soulu. Byli jsme už leckde, máme sježděnou celou Evropu, byli jsme v Asii i v Americe, ale tohle je pro nás zatím největší výzva. Budeme teprve třetím českým souborem na tomto nejprestižnějším festivalu.

Teď intenzivně sháním dotace, papírůjji a zkoušíme program. Je to náročné a to i vzhledem k mému zaneprázdnění v zaměstnání. Do Koreje musíme například jet s nahrávkou. Samozřejmě budeme mít i živé vystoupení, ale na soutěž tanečních párů musí být nahrávka. Proto nás čeká i cesta do nahrávacího studia.

**Milan:** Na jednu stranu je to pro soubor velká odměna, ale na druhou stranu je to i danajský dar. Zaprvé připravit se finančně a zadruhé programově. To je velmi náročné.

Od Korejců máme hrubý program, v něm je uvedeno, kolik bude vystoupení a kde. Víme, že v loňském roce festival zhlédlo asi 1,2 miliónu návštěvníků. Na nás je se dobře připravit a reprezentovat naši republiku co nejlépe.

## *Co byste si jako hlavní organizační a programový vedoucí pro soubor nejvíce přáli?*

Přáli bychom si, aby se v Hořeňáku vždycky našla výborná parta, která bude držet pohromadě a bude dělat stále soubor takový, jako je v současnosti.

Děkuji za rozhovor.

Ladislav Stuchlík, foto: autor



# NOC KOSTELŮ V CHOTČI

Noc kostelů je tradiční mezinárodní akce zaměřená na rozšíření povědomí veřejnosti o kostelích, modlitebnách, sborech a dalších církevních stavbách. V České republice se této akce účastní převážná většina církví působících na našem území. Církve touto netradiční formou představují zájemcům prostory, které využívají ke své činnosti.

Římskokatolická farnost Lázně Bělohrad i letos v rámci projektu představila jeden z kostelů patřících k bělohradské farnosti. 23. května proběhla Noc kostelů v kostele svatého Mikuláše v Chotči. Tým pod vedením pana Josefa Klazara připravil program zaměřený na dva choťečské rodáky – skladatele a varhaníka Jana Křtitele Kuchaře (18. února uběhlo 185 let od úmrtí tohoto slavného hudebního skladatele) a Jaroslava Pantaleona Majora – křesťanského malíře, architekta a výtvarníka (145. výročí jeho narození v Chotči).

Oficiálnímu programu předcházela výtvarná dílna pro děti připravená Mg.A. Růženkou Bičíšťovou, příjemný doplněk tvořilo občerstvení místních hasičů.

Během večera kostel navštívilo cca 110 zájemců, v úvodu vystoupili starosta Chotče pan Jiří Horák, ThLic. P. Grzegorz Puszkiewicz, duchovní správce farnosti a pan Josef Čerovský se stručnou historií obce Choteč. Nechyběl ani příběh svatého Mikuláše v podání Michaely Vitvarové.

Nejdůležitější část programu – prohlídka známých i méně známých prostorů kostela včetně



sakristie, kazatelny a věže se zvony - byla doplněna několika velmi zajímavými přednáškami. Zejména bádání po životě a díle Jaroslava Pantaleona Majora v podání Josefa Klazara vzbudilo velký ohlas. Majorův neobyčejně zajímavý životní příběh bude publikován v některém z dalších čísel BL. Výtvarné památky v interiéru choťečského kostela fundovaně okomentovala Mg.A. Michaela Jezberová, která zároveň sezná-

mila přítomné s beuronskou uměleckou školou, jejímž významným představitelem byl právě J. P. Major.

Závěrečné slovo o životě Jana Křtitele Kuchaře patřilo Ing. Pavlu Millerovi. Rodina Millerových se desetiletí stará o krásný choťečský kostelík a také se velmi aktivně zapojila do organizace Noci kostelů. Celý program bravurně moderoval pan Miloš Pour.

Noc kostelů 2014 se mohla uskutečnit jen díky podpoře obce Choteč (finanční podpora a pomoc při organizaci), města Lázně Bělohrad (zapůjčení stanu a promítacího plátna), velkým dílem pomohla také Základní škola v Lázních Bělohradě (zapůjčení projektoru a pomoc při propagaci projektu).

Noc kostelů je unikátní tím, že ukazuje laikům a veřejnosti často nepřístupné a neznámé prostory běžně využívané pouze k bohoslužbám. Je to jedna z cest, jak ukázat obyvatelům jednotlivých regionů, měst a obcí, že kostely, modlitebny, synagogy a sbory jsou součástí historie nás všech, ať věříme v to či ono. Proto zaslouží úctu, pozornost a péči.

„Svět může poznat zář, která vchází do všech stínů“ znělo choťečským kostelem v podání křesťanské mládežnické skupiny ViraS těsně před závěrem večerního programu ve 22.00 hodin. Nechť Noc kostelů přispívá i v dalších letech k prozáření stínů na lidských srdcích.

*Jaroslav Jirásko, foto: Markus Steiner*



